

ВОЗРАСТНАЯ ДИНАМИКА СТРОЕНИЯ НЕКОТОРЫХ ЛИМФОИДНЫХ ОБРАЗОВАНИЙ СЕЛЕЗЕНКИ ЧЕЛОВЕКА

Н. А. Щикунова, Т. Н. Варягина

Санкт-Петербургская медицинская академия имени И.И. Мечникова

Исследование селезенки людей разного возраста, погибших от случайных причин, показало, что с периода новорожденности и до юношеского возраста увеличение абсолютной массы органа сопровождается и нарастанием абсолютной массы лимфоидных образований (ЛО), главным образом, за счет увеличения количества и размеров лимфоидных узелков с герминативными центрами. Наряду с количественными изменениями происходит оформление структуры ЛО.

В зрелом возрасте масса лимфоидных образований уменьшается, несмотря на увеличение массы селезенки, в пожилом и старческом возрасте оба показателя снижаются. В селезенке людей этих возрастных групп уменьшается диаметр периартериальных лимфоидных муфт и лимфоидных узелков. Кажущееся увеличение диаметра ЛО, начиная с пожилого возраста, происходит не за счет лимфоидной ткани, а за счет утолщения стенки артерий, в которых в селезенке – этом единственном органе иммуногене-

за, обеспечивающем иммунный контроль крови (Сапин М.Р., Самойлов М.В. 1988) – рано проявляются инволютивные изменения, безусловно, отражающиеся и на структуре ЛО. В последних увеличивается количество малых лимфоцитов и уменьшается – средних лимфоцитов, ретикулярных и плазматических клеток, а также макрофагов. Растет доля соединительной ткани за счет коллагеновых волокон.

Коэффициент корреляции абсолютной массы селезенки и ее лимфоидных образований – 0,6 (прямая корреляционная связь средней силы), то есть изменение массы селезенки почти всегда сопряжено с изменением абсолютной массы ее лимфоидных образований.

Таким образом, между уменьшением объема лимфоидных образований селезенки, увеличением доли соединительной ткани в ней и возрастным снижением иммунной реактивности организма человека имеется прямая зависимость.

ОСОБЕННОСТИ СТРОЕНИЯ ЩИТОВИДНОЙ ЖЕЛЕЗЫ ПЛОДА С ЗАДЕРЖКОЙ ВНУТРИУТРОБНОГО РАЗВИТИЯ

А. Ф. Яковцова, И. В. Сорокина, В. В. Гаргин

Харьковский государственный медицинский университет

Задержка внутриутробного развития (ЗВУР) плода является частым спутником экстрагенитальной патологии матери, осложнений течения беременности. Функция щитовидной железы у таких детей изменена, что заключается в гипофизарно-тиреоидной дисфункции со стойким снижением уровня ТТГ, недостаточной продукцией трийодтиронина при сохраненной и повышенной концентрации тирозина, что, по-видимому,

связано с нарушением процессов дейодирования. В то же время морфогенетические характеристики нарушения функции щитовидной железы таких плодов как одного из основных органов эндокринной системы остаются малоизученными.

Целью настоящего исследования явилось выявление морфофункциональных особенностей развития щитовидных желез плодов с задержкой внутриутробного развития.

Матеріалом для морфологічного дослідження послужили щитовидні залози 21 плода з ознаками ЗВУР померлих інтранатально в строк вагітності 38-40 тижнів. Маса тіла плодів складала від 2,4 до 2,9 кг, довжина тіла 0,45-0,49 м. Для контрольної групи бралися щитовидні залози доношених плодів, померлих в результаті гострої асфіксії внаслідок порушення пуповинно-плацентарного кровообігу або родової травми.

В результаті проделаної роботи встановлено, що щитовидна залоза плодів з ЗВУР має менші розміри і масу ($1,71 \pm 0,21$ проти $2,09 \pm 0,15 \times 10^{-3}$ кг в контролі). Аналіз відносних об'ємів показав зменшення відносного об'єму колоїда ($14,87 \pm 3,17$ % проти $24,19 \pm 2,47$ % в контрольній групі), збільшення відносного об'єму фолликулярного епітелію ($34,75 \pm 2,21$ % проти $25,73 \pm 2,74$ %). В той же час фолликуляр-

ний епітелій мав тяжисте будову, спостерігалося поява ложної багаторядності, наявність малих фолликулів неправильної форми, що прийнято вважати як ознаки затримки розвитку органу. Середній діаметр фолликулів у плодів від матерів з гестозом виявляв тенденцію до зменшення. Зменшення ядер і ядерно-плазматичного відношення, відхилення великої осі від перпендикулярного напрямку до базальної мембрани говорили про зниження функції щитовидної залози. Слабоположительна реакція Браше в цитоплазмі тиреоцитів і виражена реакція Фельгена – Россенбека в ядрах можуть свідчити про зниження здатності клітин до синтезу тироглобуліну.

Таким чином, щитовидна залоза плодів з ЗВУР має ознаки дискоординації гистогенезу, зниження функціональної активності, затримки розвитку органу.

ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ РУХОВИХ РЕЖИМІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ

Є. А. Ясінський, Я. І. Федонюк, В. Б. Коваль, В. Я. Волинець
Тернопільська державна медична академія ім. І. Горбачевського

Метою дослідження з'явилось вивчення залежності показників фізичного розвитку студентів-медиків від спрямованості навчального процесу з фізичного виховання.

Дослідження проводились зі студентами різної статі 18-23 років, загальної кількості 200 осіб, які були розподілені на 4 групи. Навчальний процес студентів 1 групи був спрямований головним чином на виховання швидкості, 2 групи – швидко-кісно-силових якостей, 3 групи – загальної витривалості, 4 група – контрольна. Розвитку основної якості відводилось 40-60% від загального часу.

За допомогою антропометричних досліджень вивчався фізичний розвиток студентів.

За допомогою фізіологічного тесту PWC_{170} вивчали фізичну працездатність. Заняття проводились з розрахунку 4 години на тиждень протягом навчального року.

Аналіз даних, які були отримані на початку навчального року і по його закінченні показав, що у 86,0% обстежених студентів відбулися певні позитивні зміни у фізичному розвитку. У 144 (84 юнаків і 60 дівчат) осіб на 3,8-7,6% зменшилась загальна маса тіла, але при зменшенні маси жирової тканини на 1,6-4,2% збільшився м'язовий компонент на 1,5-5,6%. У 136 (75 юнаків і 61 дівчини) осіб на 2,6-3,2% збільшилась екскурсія грудної клітини і на 3,3-5,8% - життєва ємність легень. Показники кистьової і станової сили зросли у 88%